

FINANSPOLICY
för
Söderhamns Kommun
och dess bolag

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning.....	3
1.1	Övergripande mål för finansverksamheten	3
1.2	Finanspolicyns syfte och omfattning	3
1.3	Uppdatering av finanspolicyn	3
1.4	Organisation av finansförvaltningen.....	4
1.4.1	Kommunen och de kommunala bolagen.....	4
1.4.2	Fördelning av ansvar och befogenheter	4
1.4.2.1	Övergripande.....	4
1.4.2.2	Extern förvaltning av kommunens medel	5
1.4.2.3	Förvaltning av andra organisationers medel	5
2	Likviditetsförvaltning.....	6
2.1	Allmänt	6
2.2	Betalningsberedskap	6
2.3	Koncernkonto.....	6
3	Risker	6
4	Tillgångar	7
4.1	Allmänt	7
4.2	Kortfristig utlåning.....	7
4.3	Långfristig utlåning.....	7
4.4	Särskilda riktlinjer för placeringar som avser långfristiga ändamål	7
4.5	Extern förvaltning av kommunens medel	8
4.6	Etik och miljö.....	8
5	Skulder	8
5.1	Allmänt	8
5.2	Upplåning.....	8
5.3	Leasing.....	9
6	Derivatinstrument - försäkringsinstrument	9
7	Borgen och garantier	9
8	Styrning och Rapportering	10
8.1	Styrning.....	10
8.2	Kontroll, Rapportering och Uppföljning.....	10
8.2.1	Kontroll	10
8.2.2	Rapportering	11
8.2.3	Uppföljning.....	11
9	Kommunstyrelsens kompletterande anvisningar	11
10	Övergångsregler.....	11

Bilaga 1 I kommunen ingående bolag

1 INLEDNING

1.1 ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR FINANSVERKSAMHETEN

Kommunkoncernens finansverksamhet skall drivas så att den medverkar till att säkerställa betalningsförmågan på kort och lång sikt. Finansverksamheten skall genomföras på ett säkert och effektivt sätt utan spekulativa inslag och så att en betryggande säkerhet alltid upprätthålls. I kommunkoncernen ingående bolag framgår av bilaga 1.

Finansverksamheten skall medverka till att kapitalanskaffning och kapitalanvändning i kommunen och dess bolag blir effektiv. Med beaktande av de riskbegränsningar som anges i finanspolicyn är målsättningen att uppnå bästa möjliga finansnetto för kommunkoncernen.

Inom ramen för kommunallagens bestämmelser och denna policy skall kommunkoncernens upplåning ske till så låg kostnad som möjligt och de egna medlen placeras till så god avkastning som möjligt.

1.2 FINANSPOLICYNS SYFTE OCH OMFATTNING

Finanspolicyn syftar till att i ett sammanhang lägga fast mål och riktlinjer för kommunen och de kommunala företagen inom följande finansiella områden:

- organisation och ansvarsfördelning
- koncernsamordning av finansverksamheten
- likviditetsplanering
- placering
- utlåning
- upplåning och leasing
- försäkringsinstrument
- borgen och garantier
- styrning och rapportering

Policyn inkluderar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som fullmäktige skall fastställa enligt 8 kap 3 § Kommunallagen.

1.3 UPPDATERING AV FINANSPOLICYN

Denna finanspolicy skall vid behov omprövas av kommunfullmäktige. Om förutsättningar i kommunen, kommunbolag eller i omvärlden förändras på ett sätt som motiverar ändringar i policyns riktlinjer skall internbanken föreslå uppdatering av finanspolicyn.

1.4 ORGANISATION AV FINANSFÖRVALTNINGEN

1.4.1 KOMMUNEN OCH DE KOMMUNALA BOLAGEN

Internbanken skall svara för de finansiella frågorna i kommunkoncernen i enlighet med denna policy.

Samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i denna policy och i ägardirektiv till bolagen. För bolagen hänvisas i övrigt till Aktiebolagslagens (ABL) bestämmelser.

1.4.2 FÖRDELNING AV ANSVAR OCH BEFOGENHETER

1.4.2.1 Övergripande

För den kommunala koncernen skall följande ansvars- och befogenhetsfördelning gälla för den finansiella verksamheten.

Kommunfullmäktige	Beslutar om övergripande riktlinjer och policy för kommunkoncernen. Beslutar om ramar för upp- och utlåning, borgen samt övriga finansiella mål.
Kommunstyrelsen	Ansvarar för kommunkoncernens medelsförvaltning. Verkställer kommunfullmäktiges beslut. Inom ramen för fullmäktiges delegation, enligt separat dokument, beslutar styrelsen om upplåning, placering av kommunens medel, utlåning och externa förvaltningsuppdrag, borgen samt förvaltning av andra organisationers medel.
Bolagsstyrelsen	Ansvarar för bolagens medelsförvaltning inom ramen för av kommunfullmäktige utfärdade ägardirektiv i den mån de inte strider mot bolagsordning, tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.
Internbanken	Ansvarar under kommunstyrelsen för genomförandet av den finansiella verksamheten på de sätt och inom de ramar som kommunstyrelsen beslutar. Internbanken svarar för: <ul style="list-style-type: none">• att genom kontinuerlig och aktiv medelshantering arbeta för att uppnå bästa möjliga finansnetto för kommunkoncernen• att samordna kommunkoncernens kontakter med de finansiella marknaderna• att finanspolicyn är uppdaterad• att lämna erforderlig service i finansiella frågor till kommunkoncernens enheter• att operativt utföra de lånebeslut som finns• att lämna kommunstyrelsen rapporter om den finansiella utvecklingen och ställningen, om fattade finansiella beslut

grundade på delegation samt i övrigt hos styrelsen initiera frågor inom det finansiella området.

Ekonomienheten	Svarar enligt kommunstyrelsens uppdrag för: <ul style="list-style-type: none">• administrationen av löpande finansierings- och placeringsavslut• bokföringen, penningtransaktionerna, betalningssystemet samt administrationen• samordning av koncernens betalningsströmmar genom koncernkonto• årsredovisningsunderlag för lån, borgen och andra ansvarsförbindelser.
Finansråd	Strategiska frågor rörande kommunkoncernens finansiella verksamhet skall förankras i en rådgivande samarbetskommitté bestående av tjänstemän från internbanken, ekonomienheten och kommunens bolag.
De kommunala förvaltningarna	Följer i sin verksamhet reglerna i den koncerngemensamma finanspolicyn, reglementen och delegationsbeslut.
De kommunala bolagen	Följer i sin verksamhet reglerna i den koncerngemensamma finanspolicyn och gällande ägardirektiv och avtal och har, inom ramen för detta, ansvaret för sitt finansiella resultat. Finanspolicyn skall antas av respektive bolagsstyrelse. De kommunala bolagen kan utfärda kompletteringar och tillämpningsanvisningar inom ramen för denna finanspolicy. Angående respektive styrelses ansvar för bolagets finansiella verksamhet och risker hänvisas till Aktiebolagslagen (ABL).

1.4.2.2 Extern förvaltning av kommunens medel

I de fall extern förvaltning förekommer, skall skriftligt avtal upprättas mellan kommunen i kommunkoncernen ingående företag och den externa förvaltaren. Avtalen skall utformas så att den externa förvaltarens uppdrag inte strider mot kommunkoncernens finanspolicy. Extern förvaltning skall godkännas av kommunstyrelsen.

1.4.2.3 Förvaltning av andra organisationers medel

Vid förvaltning av annan organisations (t ex donationsmedel) medel skall skriftligt avtal om förvaltningen upprättas. Kommunen eller i kommunkoncernen ingående bolag får inte åta sig förvaltningsuppdrag som innebär att risktagandet eller utfästelsen går utöver kommunkoncernens finanspolicy. Förvaltning av andra organisationers medel skall godkännas av kommunstyrelsen.

2 LIKVIDITETSFÖRVALTNING

2.1 ALLMÄNT

Likviditetsplaneringen skall

- ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort och lång sikt,
- utgöra underlag för beslut om upplåning och placering av likvida medel.

För att nå en effektiv penninghantering skall likviditetsplanering finnas hos kommun-koncernens enheter (kommunen och koncernbolagen), som årligen skall delges internbanken. Härutöver rapporteras till internbanken utan anmaning större förväntade avvikelser i penningflödet.

2.2 BETALNINGSBEREDSKAP

Internbanken skall tillse att det i kommunkoncernen finns en tillfredsställande betalningsberedskap, vilken skall uppnås genom egen likviditet, avtalade kreditlöften samt bemyndigande om upptagande av kortfristiga krediter.

Kommunstyrelsen beslutar i samband med budgeten om vilken ram som skall gälla för kreditlöften.

2.3 KONCERNKONTO

Kommunkoncernens kassaflöden skall samlas i ett koncernkonto så att kommunkoncernens ut- och ingående betalningsströmmar kan kvittas mot varandra.

3 RISKER

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till ett rationellt hanterande av risker med beaktande av den kostnad som det medför att minska eller eliminera risker.

Några av de risker som kan identifieras är:

- likviditetsrisk – risken att en placering inte kan omsättas i likvida medel utan påtaglig kostnadsökning

Likviditetsriskerna begränsas genom likviditetsplanering och val av placeringsformer/värdepapper som vid var tidpunkt kan disponeras/säljas.

- valutarisk - värdeförändring av en valuta i förhållande till andra valutor
Valutarisk kan begränsas dels genom begränsningar av transaktioner som leder till valutarisk dels genom försäkringar.

- ränterisk – risken för ökade räntekostnader till följd av stigande marknadsränta.
Ränteriskerna begränsas dels genom begränsningar av vilka instrument som är tillåtna dels genom spridning av räntebindningstider.

- kreditrisk - motpartsrisk – risken att en motpart inte fullgör sina förpliktelser
Motpartsrisken begränsas genom att godkända motparter för affärer fastställs.
- finansieringsrisk – risken att likvida medel inte kan lånas upp utan påtaglig kostnadsökning
Finansieringsrisken kan begränsas genom bekräftade kreditlöften.

Omfattning och inriktning av ovanstående risker samt tillåtna instrument för att hantera riskerna delegeras till kommunstyrelsen att reglera i Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten.

4 TILLGÅNGAR

4.1 ALLMÄNT

Kravet på god säkerhet i kommunkoncernens medelsplacering, innebär bl a att kredit-, ränte- och likviditetsrisker skall undvikas eller minimeras. Vid placering av kommunkoncernens medel skall därför sådana former väljas att kravet på lågt risktagande tillgodoses och att – med beaktande av detta – bästa möjliga förräntning eftersträvas.

Vid placering av medel skall minst tre banker/finansinstitut tillfrågas om placeringsvillkor innan placering verkställs.

4.2 KORTFRISTIG UTLÅNING

Kortfristig utlåning d v s placering av överskottslikviditet eller vidareutlåning av kortfristig upplåning, skall ske med beaktande av kravet på godtagbar kreditrisk och med hänsynstagande till övriga risker och likviditetsaspekter av sådana placeringar. Högsta möjliga avkastning skall eftersträvas inom ramen för finanspolicyns riskbegränsningar.

Kommunstyrelsen har att i Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten ange de instrument och motparter som får användas. Värdepapper skall förvaras hos bank eller hållas i eget förvar.

4.3 LÅNGFRISTIG UTLÅNING

Långfristig utlåning får ske till av kommunen majoritetsägda bolag inom av kommunfullmäktige fastställda ramar på det sätt som kommunstyrelsen beslutar.

4.4 SÄRSKILDA RIKTLINJER FÖR PLACERINGAR SOM AVSER LÅNGFRISTIGA ÄNDAMÅL

Kommunfullmäktige kan fastställa att viss del av likviditeten skall användas för långfristiga ändamål t ex för framtida pensionsutbetalningar och därför skall placeras enligt andra regler än vad som gäller för likvida medel enligt ovan.

4.5 EXTERN FÖRVALTNING AV KOMMUNENS MEDEL

Om kommunala medel skall förvaltas av extern förvaltare skall särskilda avtal upprättas mellan kommunen och den externa förvaltaren. Av avtalet skall framgå att kommunens medel skall förvaltas i enlighet med den finanspolicy kommunfullmäktige har beslutat. Av avtalet skall också framgå att likvida medel skall behandlas som klientmedel för att kommunen inte skall ta någon kreditrisk.

4.6 ETIK OCH MILJÖ

Medelsförvaltningen skall investera i bolag som arbetar aktivt med miljö- och sociala frågor och avstå ifrån att placera i företag som till betydande del bedriver tillverkning och/eller försäljning av vapen och krigsmaterial, pornografi, alkohol och/eller tobak.

En bedömning av vilka företag som kapitalförvaltningen skall undvika att placera i skall fortlöpande göras av kapitalförvaltaren i samråd med internbanken. Så långt det är möjligt skall även motsvarande bedömningar göras av enskilda aktier ingående i aktiefonder.

5 SKULDER

5.1 ALLMÄNT

Upplåning får genomföras för långfristiga finansieringar eller för att trygga kommunkoncernens kortfristiga betalningsberedskap. Vid upplåning och skuldförvaltning skall kravet på låg risk beaktas och lägsta möjliga finansieringskostnader eftersträvas vid den valda risknivån.

Upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffär) är inte tillåtet. Detta får dock inte förhindra att upplåning sker vid en tidpunkt som bedöms vara lämplig för senare finansiering.

Nya former av upplåning prövas i kommunstyrelsen före användning.

För att uppnå låga finansieringskostnader måste konkurrensen i upplåningen upprätthållas. Vid upphandling bör förfrågan ske hos minst tre kreditinstitut.

5.2 UPPLÅNING

Kommunkoncernens upplåning skall ske genom internbanken varvid internbanken i god tid skall informeras om enheternas förestående behov. På delegation från kommunstyrelsen fattar sedan internbanken beslut om finansieringsinstrument, långgivare samt när i tiden transaktionen skall genomföras.

Internbankens externa upplåning skall vara en spegelbild av kommunens och dess bolags upplåningsbehov. Internbankens externa låneram fastställs årligen av

Kommunfullmäktige i samband med budgetbeslutet. Vidare delegeras till kommunstyrelsen att lämna lån till kommunens och kommunbolagens verksamhet inom denna totalram.

5.3 LEASING

Leasing är en finansieringsform bland flera andra och omfattas därför av reglerna i denna policy. Inom kommunen tecknas alla former av leasingavtal av internbanken. Ingen nämnd eller förvaltning äger därmed rätt att teckna eller sluta leasingavtal eller liknande avtalskonstruktioner. Då ramavtal finns för leasing skall avropen ske av respektive nämnd eller förvaltning.

Bolagen tecknar leasingavtalen själva i samråd med internbanken.

Med leasing avses även leasingliknande arrangemang som benämns något annat än leasing, t ex hyreskontrakt.

6 DERIVATINSTRUMENT - FÖRSÄKRINGSINSTRUMENT

Internbanken får ingå sedvanliga, på de svenska och internationella finansmarknaderna förekommande avtal, i syfte att minska och/eller sprida de med placeringen/upplåningen eventuellt förekommande riskerna. Derivatkontrakt avseende ränte- och valutarisker inom kommunkoncernen med externa motparter skall upprättas med internbanken.

Instrumenten får enbart användas för att skydda en reell underliggande upplåning/tillgång. Derivathanteringen skall ske utifrån fastställda risklimiters.

Kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsen att besluta om motparter, risklimiters samt tillåtna derivatinstrument, se Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten.

7 Borgen och Garantier

Kommunal borgen beslutas av kommunfullmäktige. Borgen kan lämnas för lån till investeringar i byggnader, anläggningar, maskiner, transportmedel och inventarier m.m.

Kommunal borgen och garantier lämnas normalt endast till bolag ingående i kommunkoncernen. När beslutet, att medge kommunal borgen, har vunnit laga kraft, får underskrift av handlingar ske.

Kommunal borgen tecknas enligt kommunstyrelsens reglemente och särskilda beslut om firmatecknare.

Kommunen har som borgensman intresse av att varje investering som finansierats med borgenslån är försäkrade. Därför skall alla borgensåtaganden för investeringsändamål villkoras med ett förbehåll om att låntagaren skall hålla investeringsobjektet försäkrat under hela den tid borgen skall gälla. Kommunen kan också vid önskemål om kommunal

borgen ställa som villkor att andra typer av säkerheter skall lämnas till kommunen eller att kommunen genom avtal skaffar kontroll över gäldenärens övriga säkerheter (t ex pantbrev i egendomen).

Företag ingående i kommunkoncernen lämnar inte säkerhet till kommunen för borgensåtaganden.

Avkrävs något bolag garantier eller annan form av säkerhet skall internbanken alltid informeras.

För kommunala lån, borgen och garantier till bolag ingående i kommunkoncernen ska en risk-/borgensavgift utgå.

8 STYRNING OCH RAPPORTERING

8.1 STYRNING

För att fastställa likviditetsflödet inom kommunkoncernen skall kommunen och bolagen kontinuerligt hålla sig ajour med sitt upplånings- och placeringsbehov.

Bolagen skall fortlöpande samråda med internbanken i finansiella frågor och i god tid informera internbanken om alla upplånings- och placeringsbehov.

8.2 KONTROLL, RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING

Kommunen och dess bolag skall ha rutiner som säkerställer god kontroll, rapportering, uppföljning och utvärdering. Det är därför av stor vikt att det finns en ändamålsenlig organisation, klara rutiner och ett fungerande kontrollsystem.

8.2.1 Kontroll

God intern kontroll erhålls genom minimering av den operativa risken. Med operativ risk definieras risken för förluster till följd av bristfälliga interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller brottslig verksamhet.

Den operativa risken skall begränsas genom att:

- ha uppdaterade och väl dokumenterade rutinbeskrivningar
- ha en detaljerad administrativ arbetsgång för finanshanteringen för att säkerställa personoberoende och funktionsåtskillnad
- säkerställa att finanshanteringen sker i linje med denna policy avseende ansvar, rapportering och hantering av finansiella risker
- en back-up rutin för finanssystemet skall finnas.

Rutinbeskrivningar samt arbetsgång för att åstadkomma en god intern kontroll skall hanteras av Finansrådet.

8.2.2 Rapportering

För att ge kommunens och bolagens ledning kontinuerlig information som rör medelsförvaltningens utveckling, skall ett väl fungerande rapportsystem finnas. Avvikelser från fastlagd policy skall snarast rapporteras. Rapporteringen skall innehålla de uppgifter som framgår av kommunstyrelsens anvisningar, se Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten.

8.2.3 Uppföljning

Uppföljning mot finanspolicy och riktlinjedokument skall ske fortlöpande vid varje transaktion.

9 KOMMUNSTYRELSENS KOMPLETTERANDE ANVISNINGAR

Kommunstyrelsen fastställer detaljerade anvisningar för den löpande verksamheten i dokumentet Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten.

10 ÖVERGÅNGSREGLER

Samtliga tidigare antagna föreskrifter om medelsförvaltningen eller annat område som behandlas i denna policy upphävs.

Kommunfullmäktiges tidigare utfästelser rörande borgensåtagande, upplåning, utlåning eller motsvarande och som genom avtal gäller i förhållande till annan part, förändras ej så länge det tidigare åtagandet kvarstår.

Bilaga 1

I kommunkoncernen ingående bolag:

Faxeholmen AB
Söderhamns Stadshus AB
Söderhamn Nära AB
Söderhamn Elnät AB